

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXXXIX. Trium postremorum argumentorum imbecillitas ostenditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

faventes contra legem, quàm studiosè cavendum periculum peccati, ne salus æterna discrimini committatur, &c.

CAPUT LXXXIX.

Trium postremorum argumentorum imbecillitas ostenditur.

1101 **O**bjicies 14°. subditus, in omnibus non manifestè malis, juxta SS. Patres obedire debet Prælato præcipienti. Nec peccare potest obediendo; imò cum magno obedientiæ merito obedit, licet Prælati homo sit fallibilis, qui præcipere potest aliquid juri naturæ contrarium. Ergo tunc etiam obedire tenetur, cum id quod Prælati præcipit, probabilius est juri naturali contrarium. Nec proinde tunc obediendo peccat.

Respondeo, antecedens cum grano salis certissimè esse intelligendum, etiam juxta doctrinam Sanctorum. Aliàs repugnaret doctrinæ Sanctorum Augustini, Bernardi, Thomæ, &c. de iis quæ fiunt contra jus naturæ, deque ignorantia in iis non excusante. Repugnaret etiam Decretis Alexandri VII. & Innocentii XI. quibus variæ propositiones, jus naturæ concernentes, declarantur scandalosæ, & in præxi perniciosæ. Quid enim si aliquam eorum Prælati aliquando præcepisset? suone præcepto efficere potuisset ut subdito obedientiæ perniciosæ non fuissent? Potestne aliquis homo efficere, ut quod lege æternâ illicitum est, illicitum non sit, & sic legem immutabilem mutare, quod ne Deus quidem potest? Certissimum est ergo doctrinam illam Sanctorum passim quidem & ut plurimum veram esse, in iis quæ humanæ subsunt potestati, & in his quæ non sunt apertè contra Deum, ut loquitur Bernardus: verùm esset apertè contra Deum obedire Prælati præcipienti aliquid, quod probabilius vel probabiliter est contra Deum. Quia esset apertè contra legem Dei, non solum prohibentem peccatum, sed & præcipientem caveri probabile periculum illius. Cui si Prælati exponere se præciperet, præciperet id quod non est in sua potestate, nec intra spheram materiæ, ad quam se extendit votum obedientiæ.

1102 **O**bjicies 15°. simplices & minùs docti in dubiis & difficultatibus suis à Spiritu sancto passim in sacris Paginis remittuntur ad judicium & consilium seniorum & sapientiorum; jubenturque eos audire Deuteron. 32. *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi, &c.* Sap. 22. *Audi verba sapientum.* Tob. 4. *Consilium à sapiente perquire, &c.* Atqui judicium & consilium seniorum & sapientum aliquando est de re probabilius contraria juri naturæ. Ergo simplices & minùs docti non peccant, etiam tunc audiendo & sequendo consilium ipsorum. Neque enim peccare possunt audiendo instructores sibi datos à Spiritu sancto.

Respondeo 1°. eandem Veritatem, quæ

simplices & minùs doctos ad doctos Sacerdotes, & Prælatos, pro instructione misit, v. g. Judæos ad Scribas & Phariseos, de iisdem alibi dixisse: *Si cæcus cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt.* Et idè respondeo 2°. negando consequentiam, ipsius namque probatio ducit in præcipitium. Probat enim (siquid probat) eos ne tunc quidem peccare, dum ab Instructoribus, sibi datis à Spiritu sancto, prava docentur, v. g. idololatriam. Sed hæc de re quid Augustinus? Ipsum num. 998. audivimus loquentem de puero, nato inter Paganos, & ab ipsis edocto idololatriam, majorum proinde autoritate atque exemplo lapides colente; non tamen ipsum excusat Augustinus, sed de impietate ista veniam jubet deprecari. Siquis tamen simplicium excusabilis esset, quod ex majorum vel sapientum consilio contra naturæ jus fecisset, maxime parvulus iste, de quo sic Augustinus: *Quid faceret puer natus inter parentes, ut non coleret lapidem, quando illum cultum insinuaverunt parentes ejus? Inde prima verba audivit, illum errorem cum lacte suxit. Et quia illi qui loquebantur, majores erant, & puer qui loqui discabat, infans erat, unde poterat parvulus, nisi majorum auctoritatem sequi, & id sibi bonum ducere, quod illi laudarent?* Simplicis ergo non excusari à toto, sequendo consilium seu instructionem majorum, in iis quæ sunt contra jus naturæ, certa est Augustini sententia: etiam si fatendum sit quod si in ipsis nullum esset obstaculum gratiæ & illuminationis divini (uti est in puero illo peccatum originale) facerentque totum quod in se est ad cognoscendam veritatem necessariam ad salutem, Deus ipsos instrueret per se, vel per Consiliarios vel Doctores veritatis, præservaretque à magistris erroris. In quos dum aliqui incidunt, in penam peccati incidunt, Deo spargente penales cacitates super illicitas eorum cupiditates, & permittere ut cæci in cæcos duces incidant: sicut populo Judaico Dominus comminatus est Isa. 3. 4. *Dabo pueros Principes eorum, & effeminati dominabuntur eis.* Unde 3. Reg. 18. Deus propter scelera Achab dedisse dicitur spiritum mendacii in ore omnium Prophetarum, ut cum consuleret eos, deciperetur ab eis. Et Ezech. 14. *Qui posuerit immunditias in corde suo... & venerit ad Prophetam, interrogans per eum me; ego Dominus respondebo ei in multitudine immunditiarum suarum.* Et infra: *Propheta cum erraverit, & locutus fuerit verbum, ego Dominus decepi Prophetam illum... juxta iniquitatem interrogantis, sic iniquitas Propheta erit.* Itaque propter peccata hominum, Deus plerumque permittit eos decipi & excæcari, vel 1°. permittendo quod à malis Doctoribus doceantur falsà, ut proximè ostensum est. Vel 2°. faciendo ut boni Doctores taceant, nec instruant de necessariis ad salutem, juxta illud Ezech. 3. *Lingua tuam adherere faciam palato tuo, & eris mutus, nec quasi vir objurgans: quia domus exaf-*

perans est. Vel 3°. faciendo ut peccatores non intelligant bonos Doctores veta docentes, juxta illud Isa. 29. *Et erit vobis visio omnium, sicut verba libri signati; quem cum dederint scienti literas, dicent, lege istum. Et respondebit: non possum; signatus est enim, &c.*

1103 Objicies 16°. Si vera sit regula nostra 13. & 14., vita nostra obnoxia erit innumerabilibus anxietatibus, & scrupulis.

Respondeo 1°. negando antecedens. Quia regula nostra nihil tradit, nisi quod ab ipsismet Probabilistis & Probabilioristis, & ab omnibus mortalibus sine scrupulo & anxietate in omni servatur negotiorum genere, ut vidimus n. 1077.

1104 2°. cur vita nostra potius exposita est innumerabilibus scrupulis, ex hoc quod ubi agitur de lege naturali, abstinendum sit ab omni eo, in quo justus nobis inest, vel inesse debet timor peccandi contra illam, si abstinere absque simili periculo possumus, quam ubi agitur de quocumque negotiorum humanorum genere, in quo prudentes abstinere ab eo, in quo justus ipsis timor inest, vel inesse debet incurrendi damni temporalis? Si scrupulosi non fuerint Sancti, qui divinam offensam, illiusque periculum metuebant, etiam in iis in quibus nec Probabilistæ, nec Probabilioristæ ullum agnoscunt illius periculum: quam ob causam Theologi, Concionatores & animarum Directores dicendi sunt materiam præbere scrupulorum fidelibus, proponendo exempla illa Sanctorum? Profecto si à fidelium cordibus amovendus esset justus timor mali, Scriptura non diceret Prov. 14. 16. *Sapientis timet, & declinat à malo; stultus transiit, & confidit.* Et cap. 28. 14. *Beatus homo qui semper est pavidus, &c.* Sanè non video (inquit Charlasius) quâ ratione scrupulis dent ansam, qui docent non licere id facere, quo perfringendam legem Dei naturalem prudenter judices vel timeas, nisi scrupulum appelles præceptum de Deo summè diligendo. Neque enim summa Dei dilectio stare potest cum voluntate faciendi id quod prudenter timeas, vel timere debeas esse contra dilecti voluntatem.

1105 Nec propterea fideles perpetuis cruciabuntur anxietatibus, quasi semper paventes, vel pavere debentes periculum violandæ legis Dei. Quia si utantur adjumentis cap. 83. n. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. & 1051. memoratis, confisi divinis promissis, à divina bonitate firmiter sperare debent, quod, per cognitionem veritatis faciendorum, vel omittendorum, ab ejusmodi anxietatibus liberabuntur.

1106 Ad consolationem ipsorum moneri etiam poterunt, quod si quando, post consultationem peritiorum, ex toto non liberentur ab errore & ignorantia; tanta tamen esse poterit diligentia, ab ipsis adhibita ad cognoscendam veritatem, tanta etiam cura adhibendi cætera adminicula cognoscendæ veritatis, ut

Tom. I.

ea quæ superest ipsis culpabilis ignorantia, mortalis non sit, sed venialis, uti dixi libro præcedenti.

CAPUT XC.

Reflexio salutaris ad proximè dicta.

EX ibi dictis prudens Lector mirabitur vitium illud tam commune, quo nimis festinanter inclinatur animus ad assentiendum propositionibus, vel falsis quasi veris, vel incertis quasi certis. Unde hoc, nisi ex eo quod impelluntur amore suarum, vel sui Sodalitii opinionum, quo sic eis adhaerescunt, ut ne audire quidem velint ea quibus fortè ad veritatem revocarentur?

Levissimæ rationes, istis opinionibus faventes, invictissima videntur argumenta. Rationes in contrarium, licet demonstrativæ, si probabiles quidem videntur. Estque istud miseracione dignum, quod hoc vitium in aliis omnes notamus & reprehendimus (inquit Charlasius) in se ferè nemo.

Argumenta, quæ contra Probabilismum deduximus supra, sapientioribus hodie videntur adeò certa & evidentiâ, ut iis cedere debeant universi. Sed iis adeò non cedunt, qui anticipatarum opinionum suarum amore tenentur, vel qui doctrinam regendis suaviter fidelibus, vel suis etiam fortè cupiditatibus magis commodam sequuntur, ut eam sibi eripi nequaquam ferant, veritatisque contra Probabilismum tanto cum splendore radianti, non solum non cedant, sed adhuc Probabilismum suum certò licitum asserere non desinant.

Et mihi ipsi (fateor) adeò certa & convincentia olim visa sunt argumenta sexdecim; pro Probabiliorismo, saltem reformato, sive ex germanis Ethices Christianæ fontibus deprompto, cap. 84. & seqq. adducta, ut saltem pleraque ex ipsis viderentur demonstrativa. Verùm in lege Domini profundius meditantj, remque maturiùs expendenti, sapiùs ac ferventiùs invocato cælesti lumine, tandem visa sunt leviora, efficaciterque per datas ad ea responsiones enervata & soluta; vel hinc ergo intelligamus, vitiosum esse, fallacibus & minùs solidis rationibus ita affici, ut iis defixus animus scire se putet, quod reverà nescit, & non errare, ubi reverà errat. Quod idèò turpissimum Augustinus l. 6. de util. cred. pronuntiat, quod & discere non potest, qui sibi jam se scire persuasit, & per se ipsa temeritas non benè affecti animi est signum. Quod si benè perpendifsent Probabilistæ, tot sapientissimorum Episcoporum censuras contra suam de probabilitate doctrinam non provocassent, nominatim eam, quæ ipsum etiam Probabiliorismum confingere videtur: *Hæc doctrina (ait Illustrissimus Henricus de Gondrin, Archiepiscopus Senonensis) quatenus omnes probabiles opiniones, quæ falsa utique esse possunt (quod etiam probabilioribus convenit) in con-*

Aaaaaa x